

WIE SCHRIJFT BLIJFT?

In de redactievergadering van december werden weer diverse ingezonden artikelen besproken. De thema's waren zoals altijd divers. Van bestuursvernieuwing binnen Defensie en de informatie-voorzieningsarchitectuur bij dit ministerie, tot ervaringen bij de opbouw van Irakese veiligheidsdiensten en de juridische dimensie bij operationele inzet. Zij geven een beeld van de vele schakeringen die de krijgsmacht rijk is. Belangrijker nog, zij geven een beeld van de Januskop van deze organisatie, haar twee verschillende gezichten. Ook in de afgelopen jaargang kwamen deze gezichten naar voren. Aan de ene kant ging het over de personele functie binnen Defensie en 'Defensie in beweging'. Aan de andere kant over 'netwerkend de oorlog in' en ervaringen bij ISAF. Kunnen we dus tevreden zijn? Het antwoord is: nee! Over die Januskop valt nog wel wat op te merken.

De krijgsmacht is eerst en vooral een geweldsinstrument in handen van de regering dat voor meerdere taken en een scala aan scenario's vrijwel overal in de wereld kan worden ingezet en wordt ingezet. Militairen bevinden zich op dit ogenblik op diverse plaatsen in de wereld om daar bij te dragen aan stabiliteit en, wie weet, echte vrede. Er werden onlangs weer drugs onderschept in het Caribisch gebied en Nederlanders werden uit een Ivoorkust vol spanningen en geweld naar hun vaderland gevlogen. De Bijzondere Bijstandseenheid was actief in Den Haag. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst levert in stilte een niet onbelangrijke bijdrage aan de strijd tegen het ter-

rorisme, een grensoverschrijdend virus dat moet worden ingekapseld en geneutraliseerd.

Daarnaast is de krijgsmacht een 'vredesorganisatie'. Deze moet ervoor zorgen dat de gevraagde operationele kwaliteit wordt ontwikkeld, in stand wordt gehouden en steeds verder wordt verbeterd, door de kwaliteit van de middelen en door opleiding en oefening. Die organisatie is er ook omdat de krijgsmacht, als elke grote organisatie, moet worden bestuurd en beheerd. Het zijn twee gezichten die twee totaal verschillende werelden weerspiegelen. In de vredesorganisatie zijn camouflagepak, wapens en uitrusting disfunctioneel; te velde kunnen zij niet worden ontbeerd. In die twee werelden spelen het weer, terrein, mogelijke tegenstander en andere omstandigheden een verschillende rol. Dit heeft niet alleen consequenties voor inzet en optreden, maar vooral voor verantwoordelijkheden en bevoegdheden en voor het beroep dat op incasseringsvermogen en improvisatievermogen wordt gedaan.

Beide dimensies verdienen aandacht. Artikelen over het optreden zijn nodig om de lezers te verduidelijken waarmee de krijgsmacht bezig is en voor welke uitdagingen de organisatie en het personeel staan. Het zijn evenzeer aanzetten tot nadenken. Een artikel kan ertoe leiden dat lessen worden onderkend. Belangrijker nog, dat lessen getrokken worden en er iets wordt geleerd. Uiteraard geldt hetzelfde voor artikelen over de vredesorganisatie. Ook daar gaat het om informeren.

Ook gaat het daar om eventuele lessen voor de besturing en inrichting, organisatie en werkwijze. Aandacht verdient dat de lessen zich over en weer niet of nauwelijks laten vertalen naar de 'andere' dimensie. Onvergelijkbare omstandigheden, belangen en spelregels verhinderen dit.

Uit de eerste alinea zou kunnen worden afgeleid dat het 'dus' goed gaat; er werden immers artikelen over zowel de vredesorganisatie als inzet en optreden besproken. Het antwoord is toch: neen! Er is een relatief groot aanbod van artikelen over het vredesfunctioneren. Dat laat zien met hoeveel veranderingen vele mensen binnen Defensie nu bezig zijn. Daar tegenover staat een beperkt aantal artikelen dat raakt aan doctrine, operationeel denken en de ervaringen rond inzet en optreden. Daarvoor zijn vele redenen te bedenken. Allereerst dat er meer potentiële auteurs bezig zijn met de vredesorganisatie dan met de operationele dimensie. Daarnaast dat laatstgenoemden ook de last dragen van opleiding en oefening, en de inzet zelf. De antwoorden op verzoeken om bijdragen variëren derhalve van 'geen tijd' tot 'dat ligt lastig' en van 'zoek liever een ander' en 'ik heb al een verslag ingediend'. Operationele officieren hebben op het eerste gezicht inderdaad redenen genoeg om deze beker aan hen voorbij te laten gaan. Maar de redenen om wél te schrijven verdienen meer aandacht.

Wij spraken eerder al over het informeren en het bijdragen aan het 'leren'. Maar er is een belangrijke derde reden. Het kan en mag niet zo zijn dat alleen 'derden' over inzet en optreden, over doctrine en commandovoering, over succes en falen schrijven. Het is van groot belang dat over

deze onderwerpen een stem uit de praktijk wordt gehoord. Wie heeft immers meer dan de zogenaamde 'ervaringsdeskundigen', de mensen met de ervaringen in de soms harde praktijk, recht van spreken? Hun stem mag niet ontbreken. Misschien is er in zekere mate zelfs een plicht om ook met de pen aan de professionaliteit van de krijgsmacht bij te dragen. In ieder geval zou het een zorg van de operationele officieren moeten zijn dat iedereen binnen en buiten Defensie weet waarvoor de krijgsmacht staat. Aan sommigen mogen we dat eerder vragen dan aan anderen. Van docenten aan de hogere opleidingsinstituten bijvoorbeeld, mag verwacht worden dat ze publiceren. Voorwaarde is natuurlijk wel dat enige tijd voor onderzoek beschikbaar is. Anderen, druk bij eenheden en staven, kunnen we alleen maar stimuleren. De redactie doet dat in haar omgeving. De steun van 'de organisatie' is echter onontbeerlijk. De operationele dimensie komt niet vanzelf voor het voetlicht.

Misschien is het goed om aan de voornemens voor 2005 een nieuw voornemen toe te voegen. Ervoor te zorgen dat de operationele dimensie meer aandacht krijgt. Ook in de Militaire Spectator. Niet voor eigen gewin, maar omdat het zo belangrijk is.

Blijft wie schrijft? Soms wel, soms niet. Velen kregen plezier in het publiceren en bleven hun ervaringen met de lezers delen. Wie schrijft levert in ieder geval niet alleen een bijdrage aan de verdere professionalisering van de krijgsmacht, maar ook aan het gezicht 'naar buiten'. Dat zou ons allen nauw aan het hart moeten liggen. Schrijftalent moeten we koesteren en kansen geven. Geef en grijp die kans!